

Projectcontract Werkgroep Participatie

Projectnaam:	Participatie in het kader van de omgevingswet
---------------------	--

Projectwethouder:	Maarten van Dijk
Afdeling/ Team:	Ruimtelijke Ontwikkeling
Projectleider:	Nanda Bader
Opdrachtgever	Annemijn van Bokhoven
Datum:	19 juni 2019
Versie:	7

Inhoud

Projectcontract Werkgroep Participatie	1
1 Inleiding	2
2 Projectdefinitie	2
2.1 Uitdaging.....	2
2.2 De vraagstelling	2
2.3 De aanleiding.....	2
2.4 Doelstelling	2
2.5 Het projectresultaat	3
2.6 De afbakening van het resultaat.....	3
2.7 De effecten	3
2.8 De gebruikers	4
2.9 Randvoorwaarden voor de realisatie.....	4
2.10 Relatie van het project met andere projecten.....	4
3 De fasering en het activiteitenplan	5
3.1 De hoofdstructuur van het project	5
3.2 De hoofdfasering en de planning 2019	5
3.3 Beslismomenten	6
4 De tijdsbeheersing.....	6
5 Geldbeheersing	6
6 De projectorganisatie.....	6
7 Communicatie.....	7
8 Risicoanalyse	8
9 Slot.....	8

1 Inleiding

Participatie is al jaren een vast onderdeel van verschillende projecten die de gemeente Stichtse Vecht uitvoert. Als gemeente willen we zoveel mogelijk inwoners mee laten denken over hun omgeving. Het blijkt soms echter lastig om mensen te bereiken. De Omgevingswet heeft als doel dit te verbeteren en vraagt om vernieuwde participatie van en met burgers en andere belanghebbenden. Ook het college heeft deze ambitie. In het Collegewerkprogramma wordt aangegeven dat we willen toewerken naar een gelijkwaardige samenwerking met burgers en ondernemers zodat we de kennis in de samenleving beter benutten.

In dit project leggen we een basis voor deze ambitie. Dit doen we niet alleen, maar juist ook door het gesprek aan te gaan met de raad, het college, de inwoners, belanghebbenden en onze eigen organisatie.

2 Projectdefinitie

2.1 Uitdaging

We willen burgerparticipatie op een effectieve manier in zetten om de ambitie van het college en de omgevingswet te realiseren.

Het is daarvoor belangrijk om te weten welke manieren, werkvormen en tools er zijn om participatie te toepassen. Daarnaast vraagt dit duidelijke afspraken over de rollen die betrokkenen zoals de raad, het college, de ambtelijke organisatie en externe belanghebbende innemen. Om in te spelen op de ambitie van het college en de Omgevingswet, is het van belang om deze afspraken en de manier waarop we deze in de praktijk brengen concreter vorm te geven.

2.2 De vraagstelling

De werkgroep zal antwoordgeven op de volgende vraagstellingen:

- Welke kaders en afspraken zijn er nodig om burgerparticipatie vorm te geven?
- Op welke manier kunnen we afspraken in de praktijk brengen en het kader toepassen?

2.3 De aanleiding

De aanleiding voor deze projectgroep is:

- Het Collegewerkprogramma, waarin het college duidelijk maakt de kennis en kunde van de samenleving meer te willen benutten;
- De Omgevingswet die per 1-1-2021 van kracht is en meer participatie vraagt van gemeentes bij beleidsvorming en plannen in het fysieke domein.
- De gemeentelijke visie DOE. Waarin staat aangegeven dat we als gemeente omgevingsgericht willen werken;
- In de huidige werkzaamheden van de gemeente wordt participatie al veelvuldig toegepast. De ervaringen in deze situaties worden niet gebruikt bij het bepalen van een strategie bij nieuwe casussen.

2.4 Doelstelling

Het doel is om de kwaliteit van projecten en besluitvorming te verhogen en meer draagvlak te creëren bij belanghebbenden. We willen dit doen door de participatie te verbeteren. Daarvoor experimenteren we met verschillende vormen van participatie in pilot projecten.

Onder participatie verstaan we het in een zo vroeg mogelijk stadium betrekken van burgers en anderen belanghebbenden bij de projecten en besluitvorming. Zowel als het initiatief bij de gemeente ligt, als bij burgerinitiatieven. Zo zorgen we voor een duidelijke proces aanpak bij participatie.

2.5 Het projectresultaat

Resultaat van dit project is een participatiekader voor Stichtse Vecht. Het kader bestaat in ieder geval uit:

1. Een overzicht van onze ervaringen en de ervaringen van anderen: 'best practices' en de resultaten van de pilots;
2. Een advies over concrete tools die we in de toekomst kunnen gaan gebruiken;
3. Een afwegingskader voor participatie met daarin de overweging die tot de keuze leiden om wel/geen participatie toe te passen, de mate van participatie (van inspraak tot Richt to Challenge) en de rollen, taken en verantwoordelijkheden van betrokkenen zoals raad, college, ambtenaren, inwoners, en anderen belanghebbenden;
4. Een formulering van wat we verstaan onder verschillende begrippen zoals draagvlak, inspraak, samenwerking, co-creatie;
5. Een richtlijn voor de communicatie over gelopen participatieprocessen naar de raad.

2.6 De afbakening van het resultaat

De werkgroep:

- levert kaders voor participatie bij projecten die passen binnen de reikwijdte van de omgevingswet;
- levert kaders voor participatie bij projecten op het schaalniveau van de hele gemeente, een gebied/wijk of uitvoeringslocatie;
- levert kaders voor participatie bij beleidsvorming;
- levert kaders voor de rol van de raad, het college, ambtelijke organisatie, inwoners en belanghebbenden bij participatietrajecten;
- levert kaders voor de betrokkenheid en rol van belangenorganisaties/ adviesraden in de participatieprocessen, hoe gaan we hier mee om en welke werkafspraken kunnen we met elkaar maken;
- adviseert en ondersteunt bij experimenteren met participatie in uitgekozen pilots;
- adviseert en ondersteunt bij participatietrajecten indien daar om gevraagd wordt.

De werkgroep gaat niet over:

- Participatie op individueel niveau zoals bijvoorbeeld bedoeld in de uitvoering van de Participatiewet;
- De concrete begeleiding van de participatie bij specifieke projecten, dit blijft de rol van de projecteigenaren;
- Bestuurlijke vernieuwing in de zin van de besluitvorming van de Raad (vergaderschema, structuur vergadering etc.). Deze opdracht ligt bij de Pioniersgroep Bestuurlijke Vernieuwing;
- De bredere implementatie van de Omgevingswet en Collegewerkprogramma (maar draagt daar wel aan bij).

2.7 De effecten

- Raad, college, ambtelijke organisatie, inwoners en belanghebbende kennen hun rol en weten dus wat ze van elkaar mogen verwachten;
- Meer acceptatie en begrip onder de inwoners en belanghebbenden van beleidskeuzes en projecten;
- Waar mogelijk en wenselijk meer inwoners en belanghebbenden denken en praten actief mee in het beginstadium van beleidsvorming en projecten;
- Meer tijdsinvestering in de beginfase van beleidsvorming en projecten doordat de participatie in deze fase goed vormgegeven moet worden;
- Meer gezamenlijkheid en eenduidigheid in aanpak en taal van en over participatie;
- Meer medewerkers maken gebruik van verschillende manieren van participatie;

- Waar mogelijk en wenselijk meer gelijkwaardige samenwerking tussen gemeente, burgers en belanghebbenden bij projecten.

2.8 De gebruikers

De resultaten kunnen gebruikt worden door ambtenaren, college, raad, burgers en belanghebbenden.

2.9 Randvoorwaarden voor de realisatie

- Steun van het bestuur en het management.
Om dit project te laten slagen is ruimte nodig voor experimenten, hier hoort bij dat fouten gemaakt mogen worden. Daarnaast is een bestuurlijke eigenaar nodig die zorgt voor visie en doelgerichtheid;
- Capaciteit van de deelnemers van het project;
- Financiële ruimte voor experimenteren;
- Steun vanuit de raad om te kunnen experimenteren met participatie in het kader van de omgevingswet.

2.10 Relatie van het project met andere projecten

- Bestuurlijke vernieuwing
De bestuurlijke vernieuwing staat centraal bij de pionierswerkgroep van de raad. Deze werkgroep richt zich op de doorontwikkeling van het vergadermodel van de raad. De ambtelijke projectgroep richt zich op doorontwikkeling van de participatie. De werkgroep zal haar resultaten en bevindingen delen met de pioniersgroep;
- Nieuwe omgevingswet.
Met de omgevingswet veranderen, naast participatie, de ruimtelijke instrumenten. In het te ontwikkelen participatiekader zal hier rekening mee worden gehouden;
- Transitie sociaal domein.
De ervaringen in dit project kunnen waardevol zijn voor het sociaal domein en omgekeerd. Op regelmatige basis zal hierover afstemming plaatsvinden met de collega's van het Sociaal Domein. Dit is geborgd door de deelname van team Strategie en Regie in de werkgroep. Met name de resultaten en ervaringen met de Deep Dives en het sport- en gezondheidsdomein zijn relevant;
- Lopende projecten in het fysieke domein.
De lopende projecten in het fysieke domein kunnen gebruik maken van de resultaten van de werkgroep. Daarnaast leert de werkgroep van de ervaringen bij lopende projecten. En kan de werkgroep om advies gevraagd worden. Hiermee draagt de werkgroep actief bij aan lopende projecten waar nodig;
- De vastgestelde participatienota.
De werkgroep zal de inhoud van deze nota bekijken, evalueren, actualiseren en waar nodig verwerken in het op te stellen participatiekader.
- Modernisering gebiedsgericht werken
Sinds de herindeling van de gemeente wordt gebiedsgericht gewerkt. Op dit moment wordt gekeken hoe deze manier van werken aangepast kan worden op de veranderende wetgeving en behoeftes. Duidelijk is dat de gebiedsregisseurs een belangrijke rol spelen in de participatie processen. Het aanpassen van de werkwijze van dit team is geen onderdeel van dit project. De verbinding met dit project wordt wel gemaakt door deelname van leden uit dit team aan de werkgroep.
- Het huidige participatie beleid van de Gemeente Stichtse Vecht
In 2013 en 2014 zijn de volgende documenten vastgesteld:
 - De nota bugerparticipatie nu en in de toekomst (nota burgerparticipatie)
 - De interne handreiking burgerparticipatie (Toolbox)
 - Bij dit project worden deze in het verleden vastgestelde documenten betrokken en geactualiseerd tot een nieuw document dat past bij de huidige tijd en de op handen zijnde wetswijziging.

3 De fasering en het activiteitenplan

3.1 De hoofdstructuur van het project

1. Eenduidige taal en begrippen
 - a) Inventariseren van bestaande begrippen en omschrijvingen daarvan;
 - b) Checken van de resultaten met de raad (in overleg met de pioniersgroep) en ambtenaren;
 - c) Vormen van overzicht op basis van de resultaten;
2. Verzamelen van 'best practices'
 - a) Gesprekken met ambtenaren, inwoners en belanghebbenden die betrokken zijn of zijn geweest bij participatie;
 - b) Ervaringen ophalen bij andere gemeenten;
 - c) Inventariseren van verschillende hulpmiddelen die je kunt gebruiken bij participatie;
 - d) Verzamelen, evalueren en bundelen van de ervaringen en resultaten in een database;
 - e) Presenteren van de resultaten aan de raad in overleg met de pioniersgroep of een klankbordgroep van de raad;
3. Selecteren en uitvoeren Pilots
 - a) Verzamelen mogelijke projecten die geschikt zijn voor een pilot;
 - b) In overleg met projectleider experimenteren in de pilot;
 - c) Evalueren van de ervaringen in de pilot;
4. Concrete tools voor participatie
 - a) Resultaten uit de best practices omzetten naar concrete tools en werkafspraken;
 - b) Bundelen van de resultaten in een werkboek iod;
5. Een afsprakenkader welke een herziening is van de nota burgerparticipatie
 - a) Resultaten uit de best practices gebruiken om taken en rollen van de verschillende spelers te definiëren;
 - b) Afwegingskaders maken voor toepassen van verschillende vormen van participatie. Waarbij rekening wordt gehouden met de doelstelling, ambitie en doelgroep.

3.2 De hoofdfasering en de planning 2019

	j	f	m	a	m	j	j	a	s	o	n	d	j	f	m	a	m
Opstellen projectopdracht																	
1.a. inventarisatie																	
1.b. Checken resultaten																	
1.c. vormen overzicht																	
2.a. interviews																	
2.b. ervaringen ophalen																	
2.c. inventarisatie hulpmiddelen																	
2.d. evalueren en bundelen resultaten																	
2.e. presenteren van de resultaten																	
3.a. verzamelen pilots																	
3.b. experimenteren pilots																	
3.c. evalueren pilots																	
4.a. maken concrete tools en werkafspraken																	
4.b. bundelen resultaten																	
5.a. definiëren taken en rollen																	
5.b. kaders maken																	
Beslismoment projectresultaten																	

Gezien de beschikbare middelen en tijd is het een ambitieuze planning.

3.3 Beslismomenten

In dit project kennen we 2 beslismomenten. Ten eerste de vaststelling van het projectcontract. Het contract dient te worden vastgesteld door het college zodat duidelijk is waar de projectgroep zich mee bezig gaat houden en welke resultaten opgeleverd gaan worden. Het contract zal uiteindelijk ondertekend worden door de ambtelijk opdrachtnemer (projectleider werkgroep), ambtelijk opdrachtgever (programma manager omgevingswet) en de bestuurlijk opdrachtgever (verantwoordelijke wethouder).

Het tweede beslismoment volgt aan het einde van het project en betreft de vaststelling van het participatie kader voor Stichtse Vecht. Dit besluit zal genomen worden door de raad. Door dit besluit zal ook de nota burgerparticipatie uit 2013 en de toolbox participatie uit 2014 komen te vervallen. De inhoud van deze documenten wordt namelijk geactualiseerd met de nieuwe.

Ter voorbereiding op de laatste besluitvorming zal regelmatig informatie gedeeld worden met raad en college. Daarnaast zal feedback gevraagd worden aan de belanghebbenden op de tussenresultaten te weten:

1. De begrippenlijst;
2. Overzicht 'best practices';
3. Voorgestelde tools;
4. Het kader voor participatie.

Het college en de raad zullen tussentijds geïnformeerd worden over de voortgang en behaalde resultaten. Dit zal voor de raad in ieder geval gebeuren via de pioniersgroep en bij het college via de verantwoordelijke portefeuillehouder.

4 De tijdsbeheersing

Aan dit project werkt een projectgroep. Deze komt eens in de 2 weken bij elkaar voor overleg. Daarnaast werken de afzonderlijke leden aan de verschillende deelproducten. Geschatte tijdsbesteding hiervan is 3 uur in de week.

5 Geldbeheersing

Op dit moment is voor de uitvoering van dit project geen geld beschikbaar. Indien de projectgroep budget nodig heeft voor bepaalde experimenten dan zal hiervoor eerst dekking gezocht worden.

6 De projectorganisatie

De interne projectorganisatie wordt gevormd door deelnemers uit de volgende teams:

1. Team organisatie;
2. Team Ruimtelijke Ontwikkeling;
3. Team OmgevingsKwaliteit;
4. Team Economie en Duurzaamheid;
5. Team Strategie en Regie;
6. Team Buiten;
7. Team BDO.

Op dit moment nemen de volgende mensen uit deze teams deel:

1. Nanda Bader;
2. Naomi van de Biezen;

3. Annemarthe Wijnen;
4. Ilse Vaartjes;
5. Joost Broeke;
6. Willemijn Luchtenbelt;
7. Emma Steenbergen (of Valesca van den Bergh);
8. Leonie Schreurs;
9. Peter Andersen;
10. Tara Wierda (of Pim Martens).

De interne projectgroep wordt aangestuurd door een stuurgroep. In deze stuurgroep zitten de ambtelijke opdrachtgever (Annemijn van Bokhoven) en de bestuurlijk opdrachtgever (Maarten van Dijk).

De projectgroep zal samenwerken met een nog te vormen klankbordgroep. In deze groep zitten inwoners en andere belanghebbenden. Deze groep zal betrokken worden bij het vormgeven van de inhoud van de verschillende deelproducten.

De afstemming met de in 2.10 genoemde projecten zal in onderling overleg vorm krijgen. Hier worden in de vervolgfase afspraken over gemaakt.

7 Communicatie

Opstellen projectopdracht	Afstemmen met ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgever Raad informeren via RIB en via pioniersgroep of klankbordgroep Ambtelijke organisatie informeren via Samen@work Projectgroepleden communiceren resultaten in teamoverleg.
1.a. inventarisatie	
1.b. Checken resultaten	Informeren raad via pioniersgroep of klankbordgroep. Afstemmen met teams
1.c. vormen overzicht	Stukken ter informatie naar de raad Stukken ter informatie verspreiden onder teams
2.a. gesprekken	
2.b. ervaringen ophalen	
2.c. inventarisatie hulpmiddelen	Tussen resultaten delen met raad via pioniersgroep of klankbordgroep
2.d. evalueren en bundelen resultaten	Concept stukken ter informatie naar de raad Concept stukken ter informatie verspreiden onder teams
2.e. presenteren van de resultaten	Stukken ter informatie naar de raad Stukken ter informatie verspreiden onder teams
3.a. verzamelen pilots	Afstemmen met raad via pioniersgroep of klankbordgroep Afstemmen binnen teams
3.b. experimenten pilots	Delen van tussenresultaten met raad via pioniersgroep of klankbordgroep.
3.c. evalueren pilots	Concepten delen met teams en raad via pioniersgroep of klankbordgroep Definitieve stukken naar teams en raad

4.a. maken concrete tools en werkafspraken	Afstemmen en bespreken met raad via pioniersgroep of klankbordgroep. Afstemmen binnen teams
4.b. bundelen resultaten	Concepten delen met teams en raad via pioniersgroep of klankbordgroep. Definitieve stukken naar teams en raad
5.a. definiëren taken en rollen	Afstemmen en bespreken met raad via pioniersgroep of klankbordgroep. Afstemmen binnen teams
5.b. kaders maken	Concepten delen met teams en raad via pioniersgroep of klankbordgroep. Definitieve stukken naar teams en raad

8 Risicoanalyse

Welke risico's zien we en wat gaan we doen om die te beheersen en te voorkomen? Kunnen we een lijst maken met mogelijke risico's, preventieve maatregelen en noodscenario's?

- Verschil van inzicht over rollen tussen college/raad/projectteam;
- We hebben nu contact met de pioniersgroep, het kan zijn dat zij niet de gehele raad vertegenwoordigen en de raad toch een andere kant op wil;
- De competenties van de organisatie passen niet bij de 'andere manier van werken' zoals beoogd.

9 Slot

Met de ondertekening van dit projectcontract accepteren de ambtelijk opdracht nemer, ambtelijk opdrachtgever en de bestuurlijk opdrachtgever hierin opgenomen afspraken en doelstellingen.